

HET KLASLOKAAL

De klas bevindt zich op de tweede verdieping van een huis in halfopen bebouwing (tweewoonst). Het gebouw is een beetje aangepast aan de huidige functie.

Binnen steile houten trappen (met bocht), buiten een degelijke en veilige gegalvaniseerde brandtrap; hij loopt voor een deel over het dak van de verdiepingen eronder.

De 2 deuren die toegang geven tot de klas zijn voorzien van deurdrangers.

Deuren en vensters sluiten niet goed af, overal is er tocht te voelen.

Dit is een aspect om op te volgen in verband met de brandveiligheid.

Vóór de nooduitgang (in het 'kleine kamertje') staat een bank, waarop de kinderen zitten als L de groep in dat kamertje verzamelt.

De nooduitgang moet te allen tijde vrijgehouden worden.

Worden er evacuatieoefeningen gehouden? Hoe lang duurt het om met de kinderen op de verzamelplaats aan te komen en het gebouw te controleren?

Het lokaal bestaat uit twee delen. Het hoofddeel is lang en smal onder het dak. Het plafond is mooi afgewerkt met afgeronde hoeken. De verlichting die erop aangebracht is past er niet helemaal bij qua stijl. Het tweede deel ('t kleine kamertje') is een iets lagergelegen kamer, te bereiken met een korte brede trap van enkele treden (met afgebladderde verf).

Centraal in de grote kamer staat de werktafel. Aan het hoofd van de tafel is de vaste plaats van L. Rond de tafel werken kinderen tijdens het vrije spel. Aan deze tafel (aangevuld met andere tafels) wordt er ook geschilderd. Vlakbij de plek van L, in de hoek, is een keukenhoek met wasbak en elektrisch vuurtje. Langs de lange wand, onder het schuine dak, staan kasten en tafels. Eén tafel is waarschijnlijk bedoeld als seizoenetafel. Verderop, meer naar de straat toe, is er speelruimte met een poppenhoek die kan afgeschermd worden met een gordijn.

Aan de kant van de inkom staat een zitbank, waarop kinderen tijdens het vrije spel spelen en tijdens het schilderen ook schilderen.

In het 'kleine kamertje' is er een afgeschermd hoek met een wc. Langs de wanden staan banken. In het midden een tafel.

DE KINDEREN

20 kinderen in deze klas, vandaag 19 aanwezig.

De jongste kleuter is 3 jaar en 8 maanden oud.

De oudste kleuter is 6 jaar en 7 maanden oud.

Waarom zijn de 3 kleuters geboren in de tweede helft van 2005 nog in de kleuterschool?

Op basis van welke criteria werden deze kinderen een jaar langer in de kleuterklas gehouden?

Waarop baseerde het CLB zich om advies te geven om een jaar langer in de kleuterschool te blijven?

Is er een handelingsplan voor deze kinderen opgesteld?

Is het aanbod voor deze oudste kleuters aangepast aan hun leeftijd?

Waarin verschilt het aanbod voor deze kleuters van het aanbod van de jongere kleuters?

De 5 kinderen van geboortjaar 2006 zijn geboren na augustus van dat jaar.

Dit is een vrij jonge groep, alle kinderen zijn geboren in de tweede jaarhelft.

Zullen deze kinderen volgend schooljaar overgaan naar de eerste klas?

Van de kinderen geboren in 2007 zijn er 3 geboren in de eerste helft van het jaar. 3 kinderen zijn in de tweede helft van het jaar geboren.
6 kinderen zijn geboren in 2008.

DE PRAKTIJK

08.25 Boven aan de trap schrijft een kind een tekst op het bord: *Wie komt de was....* Ouders komen aan met hun kind, helpen bij het omkleden. De ouders komen met hun kind in de klas. L begroet zowel de ouders als de kinderen, geeft ieder een hand. L groet elk kind met aandacht en neemt voor ieder wat tijd. Intussen snijdt zij fruit: appelen, bananen, meloen.

Uit welke klas is het kind dat op het bord aan het schrijven was?

Is het biologisch fruit?

Is het nodig de appelen te schillen?

De meloen wordt niet geschild (enkele kinderen steken later de schil in hun mond).

Wie zorgt voor het fruit: kopen de ouders dit of koopt de school het fruit aan?

Er zitten 3 kinderen vlak bij L. 1 kind weeft een cirkelvormige figuur (op karton). Andere kinderen spelen. Enkele kinderen maken een vlecht met 3 draden. 1 kind weeft. Enkele kinderen zitten aan de andere kant van de klas in een 'kamp'. Ze noemen het een 'vliegtuig'. 1 kind zit aan tafel te tekenen. 1 kind zit bij L en kijkt toe.

Hebben de kinderen dit kamp vanmorgen al gebouwd of is het gisteren gemaakt en blijven staan?

De 2 jongens in het kamp sleuren een tafel uit de vertelhoek (= 't kleine kamertje). Daarna halen ze zitbakjes en bouwen hun kamp verder uit.

08.45: Een jongen haalt een thermoskan en geeft die aan L.

L schudt uit een zak havervlokken (?) in een pot op de keukentafel. De pot staat op een elektrische kookplaat.

E weeft op een cilinder. Hij doet het zeer rustig, geconcentreerd en traag.

J gaat wat verder van L aan tafel zitten en tekent. Na het tekenen ruimt hij alles mooi op, bergt alles op de juiste plaats op.

De kinderen hebben duidelijk goede gewoonten aangenomen.

08.59 1 kind ligt op een schapenvacht onder de seizoenetafel (tafel tegen de wand). In de loop van het vrije spel komen er 2 kinderen bij haar liggen. Zij blijven daar liggen tot het einde van het vrije spel.

Deze kinderen werden niet tot enige activiteit aangespoord.

2 kinderen werken rustig in 'het kleine kamertje' aan hun weef- en vlechtwerk.

De kinderen in het 'kleine kamertje' zijn uit het gezichtsveld van L.

L brengt 2 jongens naar 'het kleine kamertje' met boerderijdieren en ander houten speelgoed. Zij spelen er even. 3 kinderen werken aan een naailap aan tafel bij L.

Hoe wordt dit naaiwerk in gang gezet en wat is de inbreng van L hierbij?

Waarom deze grove steek?

De kinderen tekenen eerst een lijn en volgen die dan tijdens het naaien. Welke kinderen krijgen deze opdracht?

Tijdens het vrije spel zorgt L voor de pap.

- Voor het maken van pap, soep, brood of andere bereide voeding moet de klas over een goedgekeurde keuken beschikken (FAVV). Is dit zo?
 Waarom wordt er pap gemaakt? Hebben de kinderen thuis niet gegeten vóór ze naar school kwamen?
 Is de pap onderdeel van de pedagogische maaltijd?
 Hoe zit het met de broodmaaltijd?
 Wat eten de kleuters 's middags en wie zorgt voor het eten?
- 09.05 De jongens in 'het kleine kamertje' beginnen een stokkengevecht. Dit loopt snel uit op tranen. L roept hen bij zich en lost dit op.
Deze jongens waren uit het zicht van L. Zij trad wel snel en kordaat op en loste dit goed op.
- 09.10 L begint het schildergerief klaar te zetten.
 Nu en dan mengt L zich in het vrije spel en geeft een hint. Zo krijgen enkele jongens de hint om met kaplablokjes te spelen.
 L: tegen een kind: *Zeg eens tegen de jongens dat ze de tollen moeten opruimen als ze er niet meer mee spelen.*
Het is een goede gewoonte om de kinderen al tijdens het vrije spel de dingen te laten opruimen die ze niet meer gebruiken.
 De kinderen beginnen dan toch weer met de tollen te spelen.
 2 kleuters helpen L met het klaarmaken van de verf. Ze roeren de verdunde verf.
Vlechten en weven: de kinderen (niet allen) maken eerst een vlecht met 3 kleuren en gebruiken die vlecht dan om te weven. Wat is de bedoeling van deze opdracht?
- 09.24: 2 kinderen krijgen de opdracht om 2 penselen te halen in een andere kleuterklas. Ze gaan de trap af en komen even later terug met de penselen.
 De jongens laten de tollen weer in de steek.
 L gaat naar M en vraagt om de tollen op te ruimen.
De tollen waren vandaag weer voor het eerst in de klas. Het is zeer zinvol om niet steeds al het speelgoed aan te bieden, maar sommige zaken een tijd lang op te bergen en ze dan te gelegener tijd weer aan te bieden. Zo gebeurde dit hier met de tollen.
- 09.30: L begint de tafel af te ruimen. De kinderen nemen hun naai- of vlechtwerk en zetten zich ergens anders en werken voort.
Dit was mooi: de kinderen storen zich niet aan het feit dat ze plaats moeten maken en werken gewoon voort op een andere plek.
 M en een andere jongen leggen de schilderplanken op de tafel.
 E begint te huilen. L gaat naar hem toe en troost.
De weefwerken zijn in het midden nogal sterk aangetrokken. Vooral dat van Z.
Wat gebeurt er met het weefwerk als het klaar is?
- 09.40 L zet thee. Vervangt daarna de transparant (paashaas) aan het keukenvenster door een transparant met lentesfeer (zon, boom met takken, vogel).
L heeft tijdens het vrije spel verschillende kinderen een opdracht gegeven: helpen bij het klaarzetten van het schilderen, een bepaald spel spelen enz. Zo hoort het en het had zelfs nog wat meer mogen zijn.

09.45: L begint zacht te zingen. De kinderen verzamelen onmiddellijk rond de tafel, laten hun speelgoed enz. in de steek.

De kinderen weten feilloos wat er zal gebeuren zodra L begint te zingen.

L doet één vingerspel, de kinderen doen goed mee.

L geeft twee kinderen een taak (kopjes klaarzetten)

Alle andere kinderen beginnen op te ruimen. L helpt daarbij. Tussendoor geeft L spullen aan kinderen om op de juiste plaats op te bergen.

Kiezen de kinderen zelf wat ze opruimen?

De grote kleuters ruimen zeer goed op. Ze zijn zeer zelfstandig.

Kinderen die denken dat ze klaar zijn vragen: *'Juffie, mag ik gaan zitten?'*

De kinderen die klaar zijn verzamelen spontaan in het kleine kamertje en zetten zich in de kring terwijl L nog verder opruimt.

Ook hier een goede gewoontevorming.

L helpt zelf goed mee bij het opruimen. Misschien mag L toch nog wat meer delegeren aangezien er al snel kinderen in 'het kleine kamertje' gaan zitten.

10.00: Iedereen zit nu in de kring in het kleine kamertje.

L trekt het gordijn (geel) in het kleine kamertje dicht.

Waarom moet het gordijn nu dicht?

L begint zéér zacht te zingen.

Het is een bijzonder kort lied.

1 kind deelt fruit uit.

Terwijl L thee uitschenkt in de kopjes zingt zij 1 lied.

L zingt zeer laag.

Na de eerste fruitbedeling mag een ander kind het fruit delen.

Het kind dat uitdeelt legt eerst voor zichzelf een stuk fruit op de tafel.

Een derde kind mag fruit uitdelen.

L duidt een kind aan dat de thee mag uitdelen.

Nadat het derde kind heeft gedeeld, nemen enkele kinderen spontaan de overschot van het fruit uit de schaal.

L spreekt steeds zeer zacht, maar de kinderen reageren wel onmiddellijk als L wat zegt.

Dit verloopt goed gestructureerd en in rust. Alleen op het einde (als de kinderen spontaan de overschot uit de schaal nemen) is de structuur weg.

L verdeelt de taken voor het afruimen van de tafel in het kleine kamertje, het terugzetten van de spullen op die tafel en geeft opdrachten in verband met het schilderen en het klaarzetten van de tafel in het kleine kamertje.

Dit is een voorbeeld van een goede organisatie

10.11 u T komt binnen.

L zingt zeer kort en zeer laag een lied of de inzet ervan.

Is dit lied zo kort?

De kinderen zeggen een soort spreuk en maken er gebaren met de armen bij. L spreekt niet mee.

L zet de volgende tekst in: *'In de tuin van oom Bakkenbaard...'* Zij spreekt en maakt gebaren met armen en vingers erbij. Sommige kinderen doen de gebaren mee, anderen luisteren en kijken. Vanaf *'Amaai...'* spreken de kinderen beter mee. Daarna vertelt L verder.

Drie meisjes doen opvallend goed mee, de anderen niet.

Is dit een nieuw versje?

L eindigt dit versje met: *We gaan schilderen.*

De kinderen rollen hun mouwen op.

Waarom gebruiken de kinderen geen schilderschort?

De kinderen geven elkaar een hand en gaan naar de schildertafel terwijl zij zingen: *'Rood, geel en blauw'*.

Ook de kinderen zingen te laag.

De kinderen nemen hun penseel en zingen: *'Regenboog'*

De kinderen zingen niet goed mee.

Na het zingen doppen de kinderen hun penseel eerst in water en dan in de gele verf en beginnen te schilderen.

De verf is vrij dik, weinig verdund. Is het niet beter om de verf meer te verdunnen?

Na het geel schilderen zij rood en daarna blauw.

Terwijl de kinderen schilderen gaat L rond en zet op ieder blad de naam van het kind.

Eén kind (Jef?) schildert opvallend goed. Hij gebruikt mengkleuren. Op het blad verschijnt een stralende zon.

Van zodra enkele kinderen klaar zijn begint L af te ruimen: verf, sponsjes, enz.

Er helpen geen kinderen bij het afruimen.

De kinderen schilderen staande en gaan zitten als ze klaar zijn.

Staand schilderen is beter dan zittend. De organisatie is ook zeer goed: staand schilderen en gaan zitten als het schilderen gedaan is.

Bij enkele kinderen duidt L aan waar ze nog wat moeten schilderen.

Blijkbaar moet het blad helemaal vol geschilderd zijn.

E heeft een zeer mooi blad: geel en rood met blauw eromheen.

M heeft rood en geel dik opgezet en mooi dooreen laten vloeien.

Wanneer L alles afgeruimd heeft en alle kinderen zitten, zegt L wie zijn schilderij naar de schilderkast mag brengen. L bergt de schilderwerken op in de kast. Omdat er te weinig plaats is in de schilderkast moeten drie schilderwerkjes op de bank blijven liggen.

Als de schilderkast anders ingericht wordt is er wel plaats voor alle schilderwerkjes.

L geeft twee kinderen de opdracht om de tafel proper te maken.

De kinderen verzamelen weer in het kleine kamertje.

10.35 De kinderen halen op de overloop hun jas en hun schoenen. Zij doen dit pas als L hun naam zegt.

Zij kleden zich aan in het kleine kamertje. L helpt bij het aankleden.

Als alle kinderen aangekleed zijn, gaan allen naar beneden. L gaat voorop.

1 kind komt terug naar boven en gaat naar de wc.

Is het veilig dat één kind terugkomt om naar de wc te gaan boven in het 'kleine kamertje'?

Tijdens het schilderen stak E zijn penseel eerst in de blauwe verf en onmiddellijk daarna in de gele verf. Andere kinderen deden dit wat zorgzamer maar de meesten spoelden hun penseel niet

goed uit vóór ze een andere kleur namen. Wordt het omgaan met penseel en verf op een of andere manier geoefend?

OPMERKINGEN

Welke activiteiten gebeurden er tijdens mijn bezoek?

Vrij spelen, waarbij nu en dan enkele kinderen een opdracht kregen en enkele kinderen spontaan (?) aan een vlecht, een weefsel of iets anders werkten.

Maken van pap (de kinderen helpen hier niet aan mee).

Opruimen

Versjes, liederen.

Schilderen

Er werd weinig gezongen en als er gezongen werd, was het laag (te laag voor kleuters) en te kort (soms zelfs zeer kort).

Er kwam weinig taal met versjes, vingerspelletjes en dergelijke aan bod. Komen die op een ander moment aan bod?

Aspecten in verband met rekenvaardigheden kwamen niet aan bod.

De dag begint met vrije spel. Er ontbreekt daardoor een duidelijk begin van de schooldag.

Schermlichten blijven branden tijdens de pauze.

Waarom moet het gordijn dicht tijdens het eten van fruit?

De seizoenentafel is zeer eenvoudig gehouden. Geen enkel kind had aandacht voor de seizoenentafel, L ook niet.

Hoe wordt de seizoenentafel gebruikt in de klaspraktijk?

Wat is er voorzien in het vrije spel voor de grove motoriek (bv. grote schommel e.a.)

Bij de deuren en de ramen tocht het. Vooral de deuren sluiten niet goed af.

Het lokaal is zeer klein in verhouding tot het aantal kinderen.

Er werd geen gebruik gemaakt van muziekinstrumenten. Komen die in de loop van de dag of de week aan bod?

Hoe verliep de schooldag verder?

Zijn er kinderen die tijdens het vrije spel ook mogen of moeten tekenen of een andere (kunstzinnige) opdracht krijgen?

Wordt er niet onevenredig veel tijd besteed aan eten (fruit, pap/soep, pedagogische maaltijd, lunch, namiddag fruit (cfr. turnles)?

AGENDA, JAARPLAN, ONTWIKKELINGSDOELEN:

Is er een agenda (klasboek, lesvoorbereiding)?

Is er een jaarplan?

Welke ontwikkelingsdoelen werden er vandaag nagestreefd?

Waar werden de focus en de ontwikkelingsdoelen genoteerd?

DIFFERENTIËRING, REMEDIËRING, RAPPORTERING:

Heeft L tijd om tijdens het vrije spel kinderen te observeren en een en ander te noteren?

Hoe gebeuren de observaties?

Hoe worden de observaties genoteerd?

Hoe differentieert L?

Kan L gerichte opdrachten geven aan kinderen die een bijzondere activiteit nodig hebben?

Hoe remedieert L?